

มหากาพย์

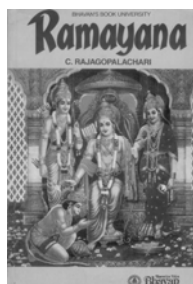
Epic

ลักษณะสำคัญของมหากาพย์

- เป็นเรื่องเล่าขนาดยาว
- เรื่องราวที่เล่าเป็นเรื่องราวที่ยิ่งใหญ่ และเคร่งขรึมจริงจัง

มหากาพย์ของอินเดีย

รามายณะ

มหาภารตะ

ลักษณะสำคัญของมหากาพย์

- เขียนเป็นโคลง (คำประพันธ์) หรือบทร้อยกรอง ที่มีรูปแบบหลากหลาย มีท่วงทำนองการเขียนที่สูงส่ง

คำจำกัดความของมหากาพย์

บทกวีเรื่องเล่าขนาดยาวที่มีตัวเอกเป็นวีรบุรุษ หรือกึ่งเทพกึ่งมนุษย์ และใช้ลีลาการกวี

ลักษณะสำคัญของมหากาพย์

- ตัวละครจะเป็นวีรบุรุษหรือเป็นผู้มีลักษณะกึ่งเทพกึ่งมนุษย์

ลักษณะสำคัญของมหากาพย์

- มีเหตุการณ์ที่แสดงการกระทำเหนือมนุษย์

ลักษณะสำคัญของมหากาพย์

- ชะตากรรมของเผ่าพันธุ์ ชาติ หรือมวลมนุษย์ขึ้นอยู่กับตัวละครเอกที่เป็นวีรบุรุษ

ลักษณะสำคัญของมหากาพย์

- มีเทพเจ้าหรือผู้ที่อยู่เหนือธรรมชาติ เข้ามามีส่วนร่วมให้ความสนใจมองดูอยู่ และเข้ามาช่วยเหลือ

ลักษณะสำคัญของมหากาพย์

- กวีผู้แต่งมหากาพย์ต้องเป็นพหูสูต มีความรู้ความสามารถกว้างขวางในหลาย ๆ ด้าน (รอบด้าน)

ลักษณะสำคัญของมหากาพย์

- ฉากของเรื่องมีอาณาเขตกว้างขวาง อาจครอบคลุมโลกทั้งใบ หรือเลยไปถึงจักรวาล

บทบาทของมหากาพย์

- สะท้อนสภาพสังคมและระบบการเมือง

บทบาทของมหากาพย์

- ควบคุมการจัดการทางสังคมที่เป็นชนชั้น

ที่มา

อิติहाส
คาถา นาราศีลี

พวกสูตะ
พวกกุศีลวะ

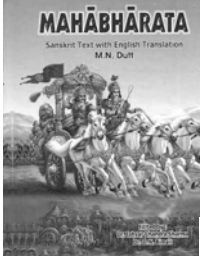

บทบาทของมหากาพย์

- ให้ความรู้แบบสรรพวิทยากร

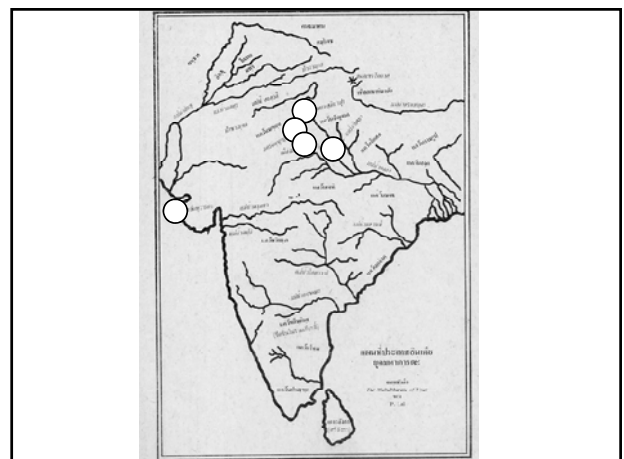
พัฒนาการของเรื่อง

ระยะแรก
บทเพลงสั้น ๆ บรรยายถึงการรบระหว่างชนสองเผ่า

: เป็นมหากาพย์ขนาดสั้น กล่าวถึงชะตากรรมของพวกเคารพ ซึ่งเป็นฝ่ายดี มีความยุติธรรม แต่ต้องพ่ายแพ้พวกปาณฑพ เพราะผลจากการใช้เล่ห์เหลี่ยมของกฤษณะ (8,800 โศลก)

เทพปกรณัม / มหากาพย์ (ตะวันออก)

พัฒนาการของเรื่อง

ระยะที่สอง

- : เนื้อหาถึงบรรยายถึงการรบ แต่กลับเปลี่ยนมาเป็นปางเทพเป็นฝ่ายดี ชนะการรบ เคารพจึงกลายเป็นฝ่ายร้าย
- : ฤๅษณะ คือพระวิษณุ
- : เติมรายละเอียดต่าง ๆ มากขึ้น (24,000 โศลก)

ลักษณะเฉพาะของมหากาพย์

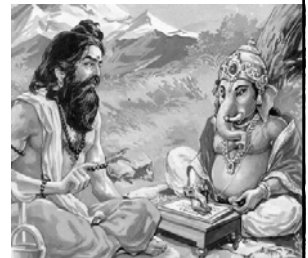
มีลักษณะคล้ายสารานุกรม หรือที่รวบรวมความรู้ เรื่องราวปริမ်ปรา อย่างรอบด้าน จนมีคำกล่าวว่

สิ่งใดที่มีปรากฏในมหากาพย์นี้ อาจมีปรากฏในที่อื่น แต่สิ่งที่ไม่ปรากฏ ณ ที่นี้ สิ่งนั้นย่อมจะไม่มีปรากฏในที่อื่น ๆ อีก

ผู้แต่ง

- : ฤๅษีขุยาส หรือฤๅษณะ ไทวปายน ขุยาส
- : มีบทบาทในเรื่องด้วย เพราะมีศักดิ์ เป็นปู่ของทั้งฝ่ายการรบและปางเทพ

พัฒนาการของเรื่อง

ระยะที่สาม

- : เนื้อเรื่องกว้าง ๆ เหมือนระยะที่สอง
- : เพิ่มเรื่องแทรก
- : เพิ่มเกร็ดความรู้ต่าง ๆ เช่น เรื่องจักรวาล ดาราศาสตร์ กฎหมาย ปรัชญา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือหน้าที่ของวรรณะกษัตริย์ (100,000 โศลก)

ผู้แต่ง

คูสงคราม

ฝ่ายปานจาท

ยุธิษฐิระ (ธรรมเทพ, พระยม)

กิมะ (พระวาโย)

อรชุน (พระอินทร์)

นกุล (พระอัศวิน)

สหเทพ

พุทธศาสนิกชนชาวไทยที่

คูสงคราม

อรชุน

พระกฤษณะกับการรบของสองตระกูล

ทูรโยธน์ : ได้กำลังพล 11 อักษะหิณี

อรชุน : ได้ตัวกฤษณะเป็นสารถี โดยไม่ถืออาวุธ และไม่ช่วยรบใด ๆ (ยุธิษฐิระ)

เหตุสำคัญ

ทูรโยธน์โลภอยากได้เมือง อยากรำจัดพี่น้องทั้งห้า

เลยวางแผนโง่การเล่นสกา และไม่ยอมทำตามคำที่ให้ไว้กับยุธิษฐิระ

พระกฤษณะกับการรบของสองตระกูล

พระกฤษณะกับการรบของสองตระกูล

พระกฤษณะกับการรบของสองตระกูล

พระกฤษณะมีตารูปเป็นพระวิษณุ และสอนคัมภีร์อุปัษณ์

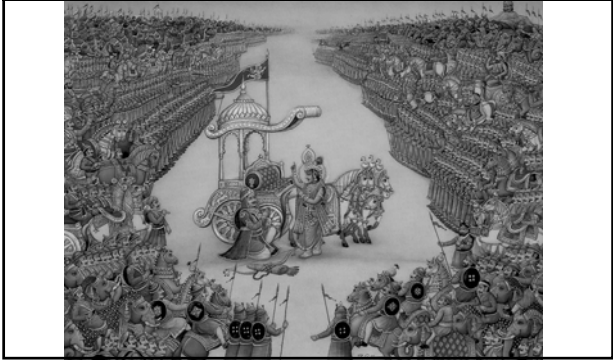
พระกฤษณะกับการรบของสองตระกูล

อรชุนเห็นฝ่ายตรงกันข้ามเป็นพระประยูรญาติก็สลดหดหู่ใจ ไม่อยากรบ

พระกฤษณะกับการรบของสองตระกูล

พระกฤษณะกับการรบของสองตระกูล

พระกฤษณะกับการรบของสองตระกูล

เรื่องแทรก
สาวตรี

เรื่องแทรก
ศกุนตลา

เรื่องแทรก
พระราม

เรื่องแทรก
พระนล

เรื่องแทรก
ภควิหิตตา

ประเด็นที่น่าสนใจ

1. โลกที่ผสมกลมกลืนกันระหว่างเทพ มนุษย์ อมนุษย์ ฤๅษี นักบวช และสภาพเหนือจริงต่าง ๆ
 ทุกอย่างดำเนินไปภายใต้ความดี – ความชั่ว
 การมาอยู่ร่วมกัน / มีปฏิกริยาต่อกันต่าง ๆ นั้น ย่อมมีที่มา หรือเหตุปัจจัยที่อธิบายได้ด้วยกรอบความคิดของวัฒนธรรมของเรื่องเล่า หรือของยุคสมัยที่เกิดเรื่องมหากาฬระ

ประเด็นที่น่าสนใจ

4. ชะตากรรมของวีรกรรมขึ้นอยู่กับผู้นำ ลูกน้อง / ผู้อยู่ใต้อาณัติ แม้จะไม่เห็นด้วยก็ต้องทำตามผู้นำ ความจงรักภักดี และความสามัคคี น่าจะเป็นลี้จจะของวีรชน ไม่ว่าผลจะออกมาอย่างไร

ประเด็นที่น่าสนใจ

2. ในโลกของลูกผู้ชาย / ชายชาตินักรบ สตรีเป็นผู้ที่จะล่วงละเมิดไม่ได้ เพราะสถานะและบทบาทของสตรีมีความสำคัญ ทรงคุณธรรม จนสามารถให้คุณ ให้โทษ ต่อบุรุษได้เสมอ

ประเด็นที่น่าสนใจ

5. การขยายตัวของเนื้อหาที่ไม่ใช่ประเด็น “สุดดีวีรกรรมของวีรบุรุษ” และไม่ใช่เรื่องของ “อิทธิปาฏิหาริย์เกี่ยวข้องกับทวยเทพ” ทำให้ “สาร” ของเรื่องขยายออกไปจากกรอบ “มหากาพย์” ตามขอบ
 มีการวิเคราะห์ว่า มหากาฬระ ชาติเอกภาพ
 ชาติความเข้มข้นทางแก่นแกนของ มหากาฬระ
 แต่กลับปรากฏว่า มหากาฬระกลายเป็นชุมทรัพย์ทางปัญญา อันหลากหลาย ให้คุณค่าเพิ่มขึ้นจากเรื่องวีรกรรม เป็นแหล่งรวมสรรพวิทยา จนได้รับการยกให้เป็น “พระเวทที่ 5”

ประเด็นที่น่าสนใจ

3. ตัวเรื่องมีความเป็นงาน “วีรบุรุษอย่างสมบูรณ์” กล่าวถึงวีรบุรุษนับแต่ก่อนกำเนิด กำเนิด ชีวิต และงานวีรกรรมเพื่อกลุ่มชน / ชาติ จนไปสู่การตาย และชีวิตหลังความตาย

ให้อุทาหรณ์ที่น่าจะมีผลต่อการสร้างแนวร่วมรักชาติ รักการเสียสละ และภาคภูมิใจต่อกรณีของวีรกรรมต่าง ๆ นั้น ในฐานะที่ผู้อ่านเป็นส่วนหนึ่งของมนุษยชาติ

ดารารงกิจกรรม

ชมภาพยนตร์และฟังการอภิปรายเรื่อง

Whale Rider

วันพุธที่ 18 พฤศจิกายน 2552

เวลา 13:00 – 16:00 น.

ห้องประชุมศาสตราจารย์ ดร. ม.ล. ต้อย ชุ่มสาย

HB 7 ชั้น 8

